

M E R S İ N
S E M P O Z Y U M U
19-22 KASIM 2008

BİLDİRİLER

CİLT 1

EDİTÖR

Prof. Dr. Yüksel ÖZDEMİR

EDİTÖR YARDIMCISI

Yrd. Doç. Dr. D. Ali ARSLAN

MERSİN VALİLİĞİ
SEMPOZYUM DİZİSİ: 1

MERSİN SEMPOZYUMU
19 – 22 KASIM 2008

BİLDİRİLER

CİLT 1

EDİTÖR

Prof. Dr. Yüksel ÖZDEMİR

EDİTÖR YARDIMCISI

Yrd. Doç. Dr. D. Ali ARSLAN

ISBN:

© Yayınlanan bildiri metnindeki yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon, yazım, noktalama vb. konusundaki tüm sorumluluklar bildirilerin yazarlarına aittir.

Mersin Sempozyumu Bildiriler Kitabı
Mersin Valiliği Destekleriyle Bastırılmıştır.

Birinci Baskı:
Eylül 2009 Mersin

Tasarım:
İbrahim Aslan - Hüseyin Akyar

Baskı:
Güven Ofset

BÖLÜM EDITÖRLERİ

Prof. Dr. Ata TEZBAŞARAN	Eğitim
Prof. Dr. Bahar TANER	Turizm
Prof. E. Berika IPEKBAYRAK	Müzik ve Güzel Sanatlar
Prof. Dr. Fevzi DEMİR	Tarih ve Sanat Tarihi
Prof. Dr. Halil KUMBUR	Çevre ve Atık Yönetimi
Prof. Dr. Mahir TURHAN	Tarım-Gıda ve Hayvancılık
Prof. Dr. Musa ALPASLAN	Yer Bilimleri Ve Madencilik
Doç. Dr. Sedat BILGEN	
Prof. Dr. Mustafa AKSAN	Dil ve Edebiyat
Prof. Dr. Özden BAŞTÜRK	Deniz ve Su Ürünleri
Prof. Dr. Serap ERGENE	Ekoloji
Prof. Dr. Serra DURUGÖNÜL	Arkeoloji
Prof. Dr. Tamer GOK	Kentleşme ve Mimarlık
Prof. Dr. Ünsal YETİM	Psiko-Sosyal Yaşam ve İnsan
Doç. Dr. Ayşe ŞAHİN	Lojistik
Doç. Dr. M.İsmail YAĞCI	Ekonomi ve Ticaret
Doç. Dr. Süleyman DEĞİRMEN	
Prof. Dr. M.Şefik TIRYAKI.	Sosyal, Kültürel Yaşam ve Coğrafya
Doç. Dr. Yaşar ERJEM	
Doç. Dr. Resul BUĞDAYCI	

MERSİN SEMPOZYUMU
19 – 22 KASIM 2008

Onur Kurulu:

Hüseyin AKSOY (Mersin Valisi)
Prof. Dr. Süha AYDIN (Mersin Üniversitesi Rektörü)
Macit ÖZCAN (Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı)

Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanı:

Prof. Dr. Yüksel ÖZDEMİR

Sempozyum Sekreteryası:

Sekretarya Kurulu	
Prof.Dr.Yüksel ÖZDEMİR	Mersin Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr.D.Ali ARSLAN	Mersin Üniversitesi
D.Ali ÇITAK	Mersin Üniversitesi
Okt.Eser OLGUNCAN	Mersin Üniversitesi
Hasan GÖKBEL	Mersin Valiliği
Okt.N.Yeşim ARICI	Mersin Üniversitesi
Ozgül BERBER YAGDIRAN	Mersin Üniversitesi
Süleyman CENGİZ	Mersin Büyükşehir Belediyesi

Sempozyum Düzenleme Kurulu

Abdulkadir DÖLEK	Mersin Ticaret ve Sanayi Odası
Ali DOĞAN	MESİAD
Prof.Dr.Ata TEZBAŞARAN	Mersin Üniversitesi
Doç.Dr.Ayşe ŞAHİN	Mersin Üniversitesi
Prof.Dr.Bahar TANER	Mersin Üniversitesi
Bedii CANATAN	Mersin Deniz Ticaret Odası
Prof.Dr.C.Cengiz ARCASOY	Mersin Üniversitesi
Prof.E.Berika İPEKBAYRAK	Mersin Üniversitesi
Emin KÜÇÜKGÖNCÜ	Akdeniz Belediyesi
Esin ERKOÇ	Tarsus Belediyesi
Faruk YALNIZ	TASİAD
Prof.Dr.Fevzi DEMİR	Mersin Üniversitesi
Gürhan DAYIÇIK	Mersin Ziraat Odası
Prof.Dr.Halil KUMBUR	Mersin Üniversitesi
Hasan GÖKBEL	Mersin Valiliği
Hasan ŞEMŞİ	TASİAD
Hüseyin ADIBELLİ	Tarsus Ticaret ve Sanayi Odası
İsmail Haluk TEKELİ	Tarsus Ziraat Odası
İsmail SARI	Mersin Ticaret Borsası
Kamer GÜLBAYAZ	TMMOB-İKK
Kerim Tufan	Tarsus Belediyesi
Doç.Dr.M.İsmail YAĞCI	Mersin Üniversitesi
M.Niyazi D.ÖĞÜLLARİ	Mersin Esnaf ve Sanatkarlar Od. B.
Prof.Dr.M.Şefik TIRYAKI	Mersin Üniversitesi
Prof.Dr.Mahir TURHAN	Mersin Üniversitesi
Mekin Merter SALT	MÜSİAD Mersin Şubesi
Prof.Dr.Musa ALPASLAN	Mersin Üniversitesi
Prof.Dr.Mustafa AKSAN	Mersin Üniversitesi
Mustafa KALE	MERTİD
Mükerrem TOLLU	Toroslar Belediyesi
Numan OLCAR	TURSAB
Nuran KURTULUŞ	Yenişehir Belediyesi
Nurettin BARUTÇU	Akdeniz İhracatçılar Birliği
Prof.Dr.Özden BAŞTÜRK	Mersin Üniversitesi
Doç.Dr.Resul BUĞDAYCI	Mersin Üniversitesi
Doç.Dr.Sedat BİLGİN	Mersin Üniversitesi
Prof.Dr.Serap ERGENE	Mersin Üniversitesi
Prof.Dr.Serra DURUGÖNÜL	Mersin Üniversitesi
Doç.Dr.Süleyman DEĞİRMEN	Mersin Üniversitesi
Prof.Dr.Tamer GÖK	Mersin Üniversitesi
Tevfik BAŞARIR	Tarsus Ticaret Borsası
Prof.Dr.Ünsal YETİM	Mersin Üniversitesi
Yalçın UÇAK	Mersin Büyükşehir Belediyesi
Doç.Dr.Yaşar ERJEM	Mersin Üniversitesi
Yılmaz SÖZMEZ	Tarsus Kaymakamlığı

Sempozyum Bilim Kurulu	
Prof.Dr. A.Mete IŞIKARA	Türk Kızılayı
Prof.Dr. Adil TÜRKOĞLU	Adnan Menderes Üniversitesi
Prof.Dr. Ahmet YÜCEER	Çukurova Üniversitesi
Prof.Dr. Ali YILDIRIM	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Prof.Dr. Ata TEZBAŞARAN	Mersin Üniversitesi
Prof.Dr. Ayla OKTAY	Marmara Üniversitesi
Prof.Dr. Bahar TANER	Mersin Üniversitesi
Prof.Dr. C.Cengiz ARCASOY	Mersin Üniversitesi
Prof.Dr. Cafer MART	K.Maraş Sütçü İmam Üniversitesi
Prof.Dr. Caner AÇIKADA	Hacettepe Üniversitesi
Prof.Dr. Cevat TOSUN	Mustafa Kemal Üniversitesi
Prof.Dr. Çağatay ÖZDEMİR	Gazi Üniversitesi
Prof.Dr. Dilek BOYACIOĞLU	İstanbul Teknik Üniversitesi
Prof. E.Berika İPEKBAYRAK	Mersin Üniversitesi
Prof.Dr. Ersin DOĞER	Ege Üniversitesi
Prof.Dr. Fevzi DEMİR	Mersin Üniversitesi
Prof.Dr. Gönül AKÇAMETE	Ankara Üniversitesi
Prof. Günay ATALAYER	Marmara Üniversitesi
Prof.Dr. H.İbrahim EKİZ	Mersin Üniversitesi
Prof.Dr. Halil KUMBUR	Mersin Üniversitesi
Prof.Dr. Haluk PAMİR	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Prof.Dr. Hasan ŞİMŞEK	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Prof.Dr. Kemalettin KÖROĞLU	Marmara Üniversitesi
Prof.Dr. M.Şefik TIRYAKI	Mersin Üniversitesi
Prof.Dr. Mahir FİSUNOĞLU	Çukurova Üniversitesi
Prof.Dr. Mahir TURHAN	Mersin Üniversitesi
Prof.Dr. Musa ALPASLAN	Mersin Üniversitesi
Prof.Dr. Mustafa AKSAN	Mersin Üniversitesi
Prof.Dr. Mustafa KURU	Başkent Üniversitesi
Prof.Dr. Nafiz BOZDEMİR	Çukurova Üniversitesi
Prof.Dr. Nebi SÜMER	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Prof.Dr. Nilgün ÇELEBİ	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Prof.Dr. Orhan ERDAŞ	K.Maraş Sütçü İmam Üniversitesi
Prof.Dr. Özden BAŞTÜRK	Mersin Üniversitesi
Prof.Dr. Serap ERGENE	Mersin Üniversitesi
Prof.Dr. Serra DURUGÖNÜL	Mersin Üniversitesi
Prof.Dr. Şevkat Bahar ÖZVARIŞ	Hacettepe Üniversitesi
Prof.Dr. Tamer GÖK	Mersin Üniversitesi
Prof.Dr. Turgut YEŞİLOĞLU	Çukurova Üniversitesi
Prof.Dr. Ünsal YETİM	Mersin Üniversitesi
Prof.Dr. Vahap SAĞ	Cumhuriyet Üniversitesi
Prof.Dr. Yaşar BAYKUL	Yeditepe Üniversitesi
Prof.Dr. Zekai GÖRGÜLÜ	Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç.Dr. Ayşe ŞAHİN	Mersin Üniversitesi
Doç.Dr. Dündar DENİZER	Anadolu Üniversitesi
Doç.Dr. M.İsmail YAĞCI	Mersin Üniversitesi
Doç.Dr. Resul BUĞDAYCI	Mersin Üniversitesi
Doç.Dr. Sedat BİLGİN	Mersin Üniversitesi
Doç.Dr. Süleyman DEĞİRMEN	Mersin Üniversitesi
Doç.Dr. Yaşar ERJEM	Mersin Üniversitesi

Destek Veren Kurum ve Kuruluşlar

Mersin Valiliği
Mersin Büyükşehir Belediyesi
Mersin Üniversitesi
Tarsus Kaymakamlığı
Akdeniz Belediyesi
Toroslar Belediyesi
Yenişehir Belediyesi
Tarsus Belediyesi
Mersin Ticaret ve Sanayi Odası
Mersin Deniz Ticaret Odası
Mersin Ticaret Borsası
Mersin Ziraat Odası
Mersin Esnaf ve Sanatkarlar Odası
Akdeniz İhracatçılar Birliği
MESİAD
MÜSİAD

DAVETLİ KONUŞMACILAR

Prof. Dr. A. Mete IŞIKARA
Prof. Dr. Adil TÜRKOĞLU
Prof. Dr. Ali ÇAĞLAR
Prof. Dr. Ata TEZBAŞARAN
Atilla YILDIZTEKİN
Prof. Dr. Atilla YÜCEL
Prof. Dr. Caner AÇIKADA
Prof. Dr. Deniz ZEYREK
Doç. Dr. Doğan CÜCELOĞLU
Doç. Dr. Dündar DENİZER
Prof. Dr. Faruk KOCACIK
Prof. Dr. Ferit BİNGEL
Doç. Dr. Gülgün KÖROĞLU
Prof. Günay ATALAYER
Doç. Dr. İ. Hakan YETKİNER
Prof. Dr. İlhan TEKELİ
Prof. Dr. H. Mahir FİSUNOĞLU
Prof. Dr. Mehmet TANYAŞ
Prof. Dr. Mesut ANIL
Prof. Dr. Mustafa KURU
Prof. Dr. Nebi SÜMER
Dr. Necmettin YAZICIOĞLU
Uzm. Nejat KÖK
Doç. Dr. Resul BUĞDAYCI
Prof. Dr. Sencer ŞAHİN
Prof. Dr. Seyhan HASIRCI
Prof. Dr. Şükriye RUHİ

DAVETLİ KONUKLAR [Mersinde İz Bırakanlar & Mersinliler]

Abdullah KASAPÇI	Mustafa ESER
Abdulahap NANE	Nevit KODALLI
Ahmet YEŞİL	Orhan BİRGİT
Ali BİLİR	Oral ÇALIŞLAR
Bülent AKBAŞ	Osman MOREL
Bülent BEZDÜZ	Osman ŞAHİN
Dr. Viktor VENÜS	Özdemir İNCE
Ekrem KAHRAMAN	Patrick GRIBSBY
Ergun EVREN	Salim YILMAZ
Ertan AYKIN	Sudi ABAÇ
Etem ÇALIŞKAN	Suna TANALTAY
Gündüz ARTAN	Suphi TEKNİKER
İlyas HALİL	Şinasi DEVELİ
İsa Çelik	Taha TOROS
İpek ONGUN	Türker ALKAN
Mehmet BAL	Uğur ERSOY
Murat KODALLI	Yavuz DONAT

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sunuş

Hüseyin AKSOY Mersin Valisi 3

Açılış Konuşmaları

Hüseyin AKSOY Mersin Valisi 7

Macit ÖZCAN Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı 11

Prof. Dr. K. Suha AYDIN Mersin Üniversitesi Rektörü 13

Ahmet Mete IŞIKARA tarafından verilen "Afet Risklerini Azaltmak İçin Yeni Yaklaşımlar" 15

Arkeoloji

KORYKOS'UN (MERSİN/KIZKALESİ) ARKEOLOJİK POTANSİYELİ
Arş. Gör. Ercan AŞKIN 25

MERSİN KİLİSELERİ
Doç. Dr. Ayşe AYDIN 35

ANTİK CAĞDA MERSİN VE ÇEVRESİNDE ZEYTİNYAĞI VE ŞARAP ÜRETİMİ
Yrd. Doç. Dr. Ümit AYDINOĞLU 43

TARSUS KENTİ TARİHSEL KATMANLARININ ACIĞA ÇIKARTILMASI
Araş. Gör. Pınar AYKAÇ, Yrd. Doç. Dr. A. Güliz Bilgin ALTINÖZ 52

DAĞLIK KILIKIA ('OLBA TERRITORIUM'U) KABARTMALARINDA YEREL HEYKELTRAŞLIK
UNSURLARI
Prof. Dr. Serra DURUGÖNÜL 62

KÜLTÜREL VE DOĞAL MİRASI TOPLUMSAL FAYDAYA DÖNÜŞTÜREMEMEK:
MERSİN ÖRNEĞİ
Yrd. Doç. Dr. MURAT DURUKAN 70

OLBA'DA ROMALILAŞMA SÜRECİ
Doç. Dr. Emel ERTEN 76

MERSİN'İN MEVCUT VE OLASI SİT ALANLARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME
Yrd. Doç. Dr. Abdullah Sinan GÜLER 86

ROMA İMPARATORLUK CAĞI'NDA KİLİKIA: KENT KURULUMLARI,
BAYINDIRLIK HAREKETLERİ VE İMPARATORLUK KÜLTÜ
Arş. Gör. Deniz KAPLAN 90

ERDEMLİ-SİLİFKE KIYI BÖLGESİ ARKEOLOJİK MİRASININ KORUNMASINA
YÖNELİK SORUNLAR, FIRSATLAR, OLANAKLAR
Arş. Gör. Nida NAYCI 97

MERSİN'İN DOĞUSUNDA BİR HÖYÜK: TARSUS-GÖZLÜKULE
Doç. Dr. Aslı ÖZYAR 105

TÜRKÇE ULUSAL DERLEMİ OLUŞTURMA: İLKELER VE TASARIM <i>Doç. Dr. Yeşim AKSAN</i>	565
TÜRKÇE ULUSAL DERLEMİ OLUŞTURMA: ÖLÇÜTLER VE UYGULAMA <i>Prof. Dr. Mustafa AKSAN, Uzman Taner SEZER</i>	570
Eğitim	
KÖY ENSTİTÜLERİNDEN KENT ENSTİTÜLERİNE <i>Prof. Dr. Adil TÜRKÖĞLU</i>	577
MERSİN İLİNDE İLKÖĞRETİM MÜFREDAT TANITIM ÇALIŞMALARI <i>Prof. Dr. A. Ata TEZBAŞARAN, Arş. Gör. Önder SÜNBÜL</i>	581
MERSİN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİNDEN MEZUN OLAN ÖĞRETMEN ADAYLARININ KPSS, DERS BAŞARI VE ÖZYETERLİK PUANLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ <i>Dr. Adnan KAN</i>	595
YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARINDAN BİLİNÇLİ YARARLANMADA MERSİN ÖLÇEĞİNDE OKUL ve İNTERNET DESTEKLİ HARMANLANMIŞ ÖĞRETİM MODELİ ÖNERİSİ <i>Mustafa KARAAĞAÇLI, Orhan ERDEN</i>	605
MERSİN İLİ İLK VE ORTAÖĞRETİM ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE STRATEJİK PLANLAMA GZFT (SWOT) SONUÇLARI <i>Doç.Dr. Tuğba Yanpar YELKEN, Yrd.Doç.Dr. Figen KILIÇ, Yrd.Doç.Dr. Lütfi Üredi, Cenk AKAY</i>	617
ORTA VE BÜYÜK ÖLÇEKLİ SANAYİ KURULUŞLARININ HİZMETİÇİ EĞİTİM İHTİYACININ BELİRLENMESİ: Mersin İli Örneği <i>Yrd. Doç. Dr. Figen KILIÇ</i>	627
MERSİN'DE GÖÇ, KENTLEŞME VE EĞİTİM <i>Doç. Dr. Yaşar ERJEM</i>	640
CUMHURİYET'TEN GÜNÜMÜZE MERSİN'DE EĞİTİM <i>Yrd. Doç. Dr. Kadir ULUSOY, Arş. Gör. Bahattin DEMİRTAŞ</i>	650
GÖÇ EDEREK MERSİN'E YERLEŞMİŞ AİLELERİN EĞİTİME İLİŞKİN GÖRÜŞ ve BEKLENTİLERİ <i>Mutlu UYGUR</i>	668
İŞ İÇİNDE EĞİTİM VE MERSİN'DE ÇOCUK ATÖLYELERİ <i>Yrd. Doç. Dr. Orhan ÖZDEMİR</i>	677
OKULA GÖNDERİLEMİYEN KIZ ÇOCUKLARINI OKULLA BULUŞTURMA -ÇYDD MERSİN ÇİÇEKLERİ PROJESİ <i>Gülten KOLBAŞI, İlkiz HANCIOĞLU, Harbiye ATEŞ</i>	684
FEN BİLGİSİ ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN FEN ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN TUTUM, ÖZ-YETERLİK VE BİLİMSEL İŞLEM BECERİLERİ <i>Doç.Dr.Ahmet AKBAŞ</i>	693
İLKÖĞRETİM OKULLARINDA YAŞANAN İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ (MERSİN İLİ MERKEZİ ÖRNEĞİ) <i>Doç.Dr. Ayşe BALCI, Arş. Gör. Burhan ÇAPRI, Arş. Gör. Öner ÇELİKKALELİ, Müge BÜTE</i>	705

MERSİN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜNDE KARTLARLA SORUŞTURMA YAPARAK KALİTE ÜZERİNE BİR İNCELEME <i>Arş. Gör. Haydar YILDIRIM, Yrd. Doç. Dr. LütŞ ÜREDİ, Doç. Dr. Tuğba Yanpar YELKEN</i>	720
★ İLKÖĞRETİM 4-5. SINIFLARDA PİAGET'İN ÖĞRENME YAKLAŞIMINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ (Mersin Örneği) <i>Arş. Gör. Haydar YILDIRIM, Yrd. Doç. Dr. LütŞ ÜREDİ, Doç. Dr. Tuğba Yanpar YELKEN</i>	732
MERSİN VE ÇEVRESİNDEKİ DOĞAL ALANLARIN ÇEVRE EĞİTİMİNDE KULLANIMI <i>Blm. Uzm. Sıddıka ORUÇ, Yrd. Bekir Necati ALTIN</i>	741
MERSİN ÖZEL İLKÖĞRETİM OKULLARI'NIN WEB SİTELERİ ARACILIĞIYLA KURUMSAL İLETİŞİMLERİ <i>Mikail BAT</i>	756
MESLEK EDİNDİRME KURSLARI SINIF İÇİ ETKİNLİKLERİNDE UYGULANMAKTA OLAN MODELİN YAPILANDIRMACILIK AÇISINDAN UYGUNLUĞU (Mersin Mesleki Eğitim Merkezi Örneği) <i>Arş. Gör. Haydar YILDIRIM, Yrd. Doç. Dr. LütŞ ÜREDİ, Doç. Dr. Tuğba Yanpar YELKEN</i>	771
OKUL DENEYİMİ VE ÖĞRETMENLİK UYGULAMASININ UYGULAMA ÖĞRETMENLERİ TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ <i>Yrd. Doç. Dr. Ali MEYDAN, Yrd. Doç. Dr. Sait AKBAŞLI</i>	783
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN İLKÖĞRETİM MÜFETTİŞLERİNİN DEĞİŞEN İLKÖĞRETİM PROGRAMLARININ UYGULANMASINDA REHBERLİK VE GELİŞTİRME ETKİNLİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ <i>Yrd. Doç. Dr. Sait AKBAŞLI, Yrd. Doç. Dr. Ali MEYDAN</i>	794
ONLINE LİSANSÜSTÜ EĞİTİMİN ÖNEMİ <i>Tülin ARSLAN</i>	809
Ekoloji	
TÜRKİYENİN BİYOLOJİK ZENGİNLİKLERİ <i>Prof. Dr. Mustafa KURU</i>	817
MERSİN LEPİDOPTERA (kelebek ve güveler) FAUNASI ÜZERİNE ARAŞTIRMALAR <i>Yusuf HÜSEYİNOĞLU</i>	818
MERSİN İLİ DENİZ KAPLUMBAĞALARI ÜREME ALANLARI (KAZANLI, ALATA, GÖKSU, ANAMUR) FOTOĞRAF SERGİSİ <i>Serap ERGENE, Aşkın H.UÇAR, Cemil AYMAK, Yasemin KAÇAR</i>	819
"DÜNDEN BUGÜNE MERSİN <i>Doç. Dr. Ayşe EVEREST</i>	820
KOZAĞAÇ YAYLASININ (MERSİN: BOZYAZI/TÜRKİYE) FLORİSTİK YAPISI <i>Emre ÖZER, Ayşe EVEREST</i>	826
MERSİNDE BÖCEK ÇEŞİTLİLİĞİ SERGİSİ <i>YUSUF HÜSEYİNOĞLU</i>	855
MERSİN TURİZMİNDE DOĞAL PEYZAJ VE ORMAN KAYNAKLARININ İŞLEVSEL ÖNEMİ <i>Araş. Gör. Betül ATAKAN ÖZNAM, Prof. Dr. Hakan ALTINÇEKİÇ, Prof. Dr. Aytu. AKESEN</i>	856

İLKÖĞRETİM 4–5. SINIFLARDA PİAGET’NİN ÖĞRENME YAKLAŞIMINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ (Mersin Örneği)

Arş. Gör. Haydar YILDIRIM*, Yrd. Doç. Dr. Lütfi ÜREDİ**, Doç. Dr. Tuğba Yanpar YELKEN***

haydar2yil@yahoo.com, lutfiuredi@mersin.edu.tr , tyanpar@mersin.edu.tr

Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Özet

Bu araştırmanın amacı, İlköğretim 4. - 5. sınıflarda işlenen derslerde Piaget'nin öğrenme yaklaşımının uygulanmasına ve derslerdeki uygulamalarda karşılaşılan sıkıntılara ilişkin öğretmen görüşlerini incelemektir. Araştırmada, öğretmenlere yöneltilen sorularla oluşturmacı yaklaşımla hazırlanan yeni ilköğretim programı ile Piaget'in öğrenme yaklaşımı uygulamaları öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmiştir. Araştırmada tarama modeli uygulanmıştır. Araştırma grubunu Mersin il merkezindeki Kamil Tarhan İlköğretim Okulu, Necdet Ülger İlköğretim Okulu, 100.Yıl İlköğretim Okulu ve Akkent İlköğretim Okulu 4–5. sınıflarını okutan 22 sınıf öğretmeni oluşturmuştur.

Araştırma sonucunda, ilköğretim I. Kademe 4–5. sınıfları okutan sınıf öğretmenleriyle yapılan çalışmadan elde edilen verilere göre öğretmenlerin Piaget'in öğrenme yaklaşımının uygulanması ile ilgili genellikle olumlu görüşlere sahip oldukları tespit edilmiştir. Ancak bu uygulamanın yeni ilköğretim programında derslerde uygulanmasında çeşitli sorunlarla karşılaşıldığı öğretmenler tarafından belirtilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin çoğunun, görev yaptıkları ilköğretim okullarının teknik ve fiziksel şartların Piaget'in öğrenme yaklaşımının uygulanması konusunda yeterli olmadığı görüşünü belirtmişlerdir. Öğretmenler Piaget'in öğrenme kuramında yer alan çocuğun bilgiyi keşfederek, araştırarak ve aktif öğrenmesi konusunda özellikle laboratuvarın gerekli olduğunu belirtmişler fakat ilköğretim okullarındaki laboratuvarların ya olmaması ya da yetersiz olmasından dolayı öğrencilerin bilgiyi keşfetmesi, araştırarak bulması konusunda sıkıntılar yarattığını görüşünü savunmaktadırlar. Sınıf öğretmenlerinin, sınıfların teknik ve fiziksel şartlarının düzeltilmesi ve laboratuvar konusunda yaşanan sıkıntıların aşılması halinde öğrenme ortamının daha aktif ve istenilen düzeye ulaşabileceği kanısını taşıdıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: İlköğretim Programı, Piaget, Eğitim, Oluşturmacı yaklaşım, Keşfederek Öğrenme.

THE TEACHERS' VIEWS OF PIAGET'S LEARNING APPROACH IN 4TH AND 5TH GRADES OF ELEMENTARY EDUCATION (MERSIN EXAMPLE)

Abstract

This paper aims to examine the teachers' views on the application of Piaget's learning approach and the problems emerging in 4th and 5th grades of elementary education. By the questions directed to the teachers, the new curriculum which is formed in a constructivist perspective and Piaget's learning approach are assessed by teachers' views. The Screening Model is applied in this research. The research group of this study consists of 22 4th and 5th grade teachers of Kamil Tarhan Elementary School, Necdet Ülger

Elementary school, 100. Yıl Elementary School and Akkent Elementary School in the Mersin Province center.

In the conclusion of the research, according the data collected, it has been determined that 4th and 5th grades' teachers generally have positive views on Piaget's learning approach. However several problems and difficulties of applying these implementations in new curriculum are pointed out by the teachers. Most of the teachers pointed out the physical and technical deficiencies of the schools they are instructing in for the implementation of Piaget's learning theory. The teachers are asserting that the principles of Piaget's learning theory as learning by discovering, active learning, and researching require laboratories and beter conditions and they are pointing out the deficiencies of the laboratories in the schools they instruct causes problems on the implementation of these principles. It has been determined that teachers think if better physical conditions in classrooms and laboratories are provided, learning environment will be more available fort he implementation of Piaget's principles.

Key words: *Elementary School Curriculum, Piaget, Education, Constructivist Approach, Discovery Learning.*

GİRİŞ

Avrupa Birliği'ne girme ve uyum sağlama sürecindeki Türkiye'de her alanda olduğu gibi eğitim alanında da değişiklikler olmaktadır. Eğitim alanındaki bu değişikliklerin çoğu da Milli Eğitim Sistemi ve özellikle ilköğretim okulları üzerinde olmaktadır. Eğitim programlarında değişim hızla uygulamaya konulmuştur. Bu programla ilgili öğretmenlerin yeterli derecede bilgilendirilmemesi, verilen kursların (hizmetiçi vb.) yeterli derecede olmaması, öğretmenin yetiştiği fakültelerde yeni uygulanacak programla ilgili bilgilere yeterince yer verilmemesi sorunları ortaya çıkmıştır. Öğretmenin uygulanan programla ilgili tam donanımlı olmamasının yanı sıra bu sorunların bir de çalışılan okullardaki boyutu bulunmaktadır. Teknik altyapı, fiziksel ve maddi imkânlar bakımından okulların yetersiz kalması da bu sorunların başında gelmektedir.

Bu sorunların dışında uygulanan eğitim programlarında görülen eksiklikler bulunmaktadır. Bu eksiklikleri ortadan kaldırmak ve eğitimi günümüz şartlarının elverdiği en iyi şartlara kavuşturabilmek amacıyla programda zaman zaman değişikliklere gidilmektedir. Türkiye'de programda yapılan son değişiklik ise Milli Eğitim Bakanlığı'nın ilköğretim programını 2005–2006 yılında değiştirerek tüm ilköğretim okullarında uygulamaya koymasındır (EPÖ Sonuç Bildirisi, 2005).

Programın yapısına bakıldığında oluşturmacı eğilimin eğitimde uygulamasına yönelik öğrenci merkezli bir program olduğu görülmektedir. Öğrencinin ders sürecine etkin katılımını ve sorumluluklarını paylaşmaya dayalı bir program özelliği taşımaktadır. Geleneksel eğitimden sıyrılmanın amaçlandığı programda öğrencinin keşif yapmasına dayalı, öğrencinin deneyimleri ile yeni öğrendiği bilgileri kaynaştırmaya yönelik bir eğitim anlayışı sunulmaya çalışılmaktadır. Öğretmenin süreçteki rolü ise öğrenmeye rehberlik etmedir. Yeni programın odaklandığı oluşturmacı yaklaşımın ortaya çıktığı dönem incelendiğinde ise oluşturmacı kuramının temellerini atan kişilerden olan Piaget ve onun öğrenme ve eğitim alanındaki düşünceleri ortaya çıkmaktadır.

Piaget'nin öğrenme ve eğitim alanındaki bu düşünceleri onun ortaya koyduğu bilişsel gelişim kuramında açıklanmaktadır. Bilişsel gelişim kuramında çocuklar konu edilmekte ve onların farklı seviyelere göre bilişsel gelişimleri, düşünme yolları, anlayışları açıklanmaya çalışılmaktadır. Piaget'nin kuramına göre çocuklar, yetişkinlerden farklı olarak dünyaya kendi bakış açılarından bakmaktadır. Çocukların eğitimi konusunda üç açıklama bulunmaktadır. Bunlardan birincisinde öğrenmeler dolaylı yoldan olmaktadır. Yani çocuklar ne olduğu veya ne söylendiğiyle ilgilenmezler. Onlar kendilerinin açıkça duydukları şeyleri kendi deneyimleri ve bilgileri doğrultusunda değerlendirmektedirler.

İkincisi ise iletişim modeli ya da mecazi kanallardır. Piaget'e göre bilgi dünyayla, insanlarla ve diğer şeylerle iletişimi gerektiren bir deneyimdir. Piaget'e göre üçüncü aşamada bir öğrenme teorisi öğrenmede karşılaşılan hataları ve bu hatalara karşı olan direnci önemsememektedir. Örneğin kavramsal değişimler çocuğun hayatında devamlı yer etmektedir (Ackerman, 2001).

Piaget'nin öğrenme konusundaki düşünceleri ise şu şekildedir: Piaget'e göre öğrenme yaş seviyesine dayanan zihinsel gelişim kuramıyla ilgilidir. Piaget bu süreci doğumdan başlayarak dört döneme ayırmaktadır.

I. Duyusal Devinim (Sensorymotor) Dönemi (0–2 yaş):

Piaget'e göre çocukta zihinsel gelişimin başladığı dönem olarak ifade edilmektedir. Çocuklar çevreleriyle etkileşimlerini sadece duyuları aracılığıyla yürütmektedirler (Kızılcık, 2007). Duyusal Devinim (Sensorymotor) Dönemi de kendi içinde bölümlere ayrılmaktadır. Çocukta 6. haftaya kadar refleksler özellikle emme davranışı görülmektedir. 6. haftadan 4. aya kadar olan dönemde başparmak emme gibi sonradan kazanılan alışkanlıklar edinilmektedir. 4. aydan 8. aya kadar olan dönemde doğrudan hedefe dayalı davranışlar oluşmaktadır. 9. aydan 12. aya kadar olan bölümde ise niyete bağlı farklı mana ve sonuçları arama davranışı görülmektedir. Örneğin bu devrede çocukta gizli kalmış bir nesnenin yerini aramak gibi bir davranış ortaya çıkmaktadır. 12. ve 18. aylar arasında ise çocuk kurulu olan manaları talep etmeye başlar ve üçüncü derecede sayılan karmaşık reaksiyonlar göstermeye başlar. 18. aydan sonra ise çocukta simgesel işaretler dönemi başlamaktadır. Bu dönemde çocuk deneyimleri aracılığıyla yeni manalar keşfetmekte; mana (neden) ve sonuçlar arasında akıl yürütmeye başlamaktadır (Thomas, 2008).

II İşlem Öncesi (Pre-operational) Dönem (2–7 yaş):

Bu dönem ikiye ayrılmaktadır. Birinci dönem 2–4 yaşları arasına denk gelen simgesel işlev dönemidir. Çocuk bu dönemde nesnelere sembollerle adlandırmaya başlamaktadır. Bu semboller, sözcük ve işaretler biçiminde olmaktadır. Çocuk işlem öncesi dönemin ikinci şamasında (5–7 yaş), nesnelere benzerliklerine göre sınıflandırmaya hatta nesnelere kendi arasında kümelendirmeye başlamaktadır (Kızılcık, 2007).

III. Somut İşlemler (Concrete Operational) Dönemi (7–11 yaş):

Hazırlanan bu çalışmada modelin konusunu oluşturan 7–11 yaş arası dönemdir ve bu dönem ilköğretimin çağının ilk beş yılına denk gelmektedir. Bu dönemde bireylerin sınıflama, sınıflandırma, karşılaştırma, dört işlem yapma ve dönüştürme gibi becerilerinin geliştiği ve onların işlemleri muhakeme edişinin mantıklı bir hale geldiği söylenebilir (Başer, 2007). Somut işlemler dönemindeki öğrenciler de kendi gerçek deneyim, gözlem ve topladığı bilgilerden yaptığı analizleri kapsamlı bir biçimde sınırlamaya başlamaktadır. Ayrıca problemleri çözmek için formüller aramaktadırlar. Onlar bu dönemde olaylar

arasındaki bağlantıları anlayabilmekte ve böylece anlamlar arasındaki bağlantıları, zihinsel yapı ve kombinasyonları kurabilmektedirler (Young, 2003).

Bu dönemde korunum problemleri çözülmeye başlanmaktadır. Somut işlemler dönemindeki çocukların bilişsel yapılarında gelişmeler olmaktadır. Örneğin çocuklar bu dönemde karşılaştıkları herhangi bir problemi çözmeye somut nesnelere bağlantı kurmaktadır. Çocuklar karşılaştıkları karmaşık problemleri somut olması durumunda çözebilmektedirler. Ayrıca çocuklar somut işlemler döneminde benmerkezci yapıdan uzaklaşarak sosyal bir yapıya kavuşmaya başlamaktadırlar (Yapıcı, 2004).

IV. Soyut İşlemler (Formal Operational) Dönemi (11 yaş ve üzeri):

Bu dönem 11–18 yaşlar arasında kapsamaktadır. Çocukların ergenlik döneminde başlar ve bu süreç 18 yaşına kadar devam eder. Çocuk sadece nesnelere değil nesnelere verilen özelliklere göre simgeler oluşturur; onlara yeni anlamlar yüklemeye başlar. Çocuklar mantıklı düşünme, kendilerine ait düşünceler oluşturma, karşılaştıkları problemleri tümevarım ve tümdengelim yöntemlerini bir arada ve uygun bir biçimde kullanarak çözmeye yeteneğine sahip olmaya başlamaktadırlar. Bu tür değişikliklerin olmasına neden olan etmenlerin başında çocuktaki fizyolojik gelişmeler ve toplumsal çevrenin çocuk üzerindeki öğretici etkisi gelmektedir. Piaget'in öğrenme ve bilişsel gelişimi ile ilgili açıklamaları Kolb'un hazırladığı bir modelle kısaca gösterilebilir.

Modele göre (Kolb, 1984), Piaget'in öğrenme ve bilişsel gelişimini açıklayan dört dönemi şu şekildedir:

Şekil 3. Piaget'in Öğrenme ve Bilişsel Gelişim Modeli (Kolb, 1984:25)

(Akt. Peker, 2003)

Piaget'in eğitimle ilgili görüşü şu şekilde ifade edilmektedir: "Eğitimde sadece anlatmak ve göstermekle yetinilmemelidir. Aynı zamanda uygulama ve aktif katılım sağlanmalıdır. Entelektüel eğitimin hedefi zekâyı şekillendirmek ve entelektüel kâşifler üretmektir. Hafızayı doldurmak ve yoğun ve derin öğrenme değildir. Öyleyse geleneksel eğitim fikri büyük yanlışlığı içerisinde" (Koroğlu, 2006).

Piaget'in bu görüşünden yola çıkarak onun eğitimde aktif yaklaşımın uygulanması ve bireylerin öğrenme sürecine aktif katılımlarının sağlanması gereği ortaya çıkmaktadır. Piaget'e göre eğitim bireyin zekâsını geliştirmeli ve keşfeden, araştıran bireyler yetiştirmelidir. Eğitimde gereksiz bir biçimde bilgiyi bireylere vermek ve zihinlerini doldurmak amaç değildir. Bu noktada Piaget, geleneksel eğitim anlayışına karşı çıkmaktadır.

Bu araştırmanın amacı, İlköğretim 4-5. Sınıflarda işlenen derslerde Piaget'nin öğrenme yaklaşımının uygulanmasına ve derslerdeki uygulamalarda karşılaşılan sıkıntılara ilişkin öğretmen görüşlerini incelemektir.

Problem

İlköğretim 4–5. Sınıflarda Piaget'nin öğrenme yaklaşımı hakkındaki öğretmenlerin görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmada, öğretmenlere yöneltilen sorularla oluşturmacı yaklaşımla hazırlanan yeni ilköğretim programı ile Piaget'in öğrenme yaklaşımı uygulamaları öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmiştir. Araştırmada tarama modeli uygulanarak görüşme tekniği kullanılmıştır.

Araştırma Grubu

Araştırma grubunu Mersin il merkezindeki Kamil Tarhan İlköğretim Okulu, Necdet Ülger İlköğretim Okulu, 100.Yıl İlköğretim Okulu ve Akkent İlköğretim Okulu 4–5. sınıflarını okutan 22 sınıf öğretmeni oluşturmuştur.

Veri Toplama Aracı

Görüşme

Bu okullarda çalışan öğretmenlere açık uçlu görüşme soruları verilmiş ve öğretmenlerden bunları yanıtlamaları istenmiştir. Sorular hazırlanırken konunun uzmanlarına danışılarak uzman kanılarına başvurulmuştur. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerle Piaget'in öğrenme yaklaşımının derslerde uygulanmasına yönelik veriler elde edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca, okullarda öğretmenlerle yapılan gözlemler ses kayıt cihazı ve kamera ile kaydedilmiş ve daha sonra görüşme kayıtları yazıya geçirilmiştir. Betimsel analiz yapılmıştır.

BULGU VE YORUMLAR

İlköğretim 4–5. sınıflarda Piaget'in Öğrenme Yaklaşımının uygulanması ile ilgili konularda Sorunlarla İlgili Öğretmen Görüşleri

1. Öğretmenlerin çoğuna göre işlenen derslere yönelik okullarda yeterli araç–gereç imkânı sağlanamamaktadır. Yeni ilköğretim programının öğrenciyi araştırmaya sevk edici bir yönünün olmasına rağmen okulda yeterli araç–gereç ve teknik olanakların (sınıf ve laboratuvar) yetersiz olması öğrencinin bir problemi çözmesinde, problemin çözüm yollarını bulmasında ve bilgiyi oluşturmasında sıkıntılar yaratmaktadır.

2. Oluşturmacı anlayışa dayalı hazırlanan yeni ilköğretim programında oluşturmacı anlayışı öğrenme ile ilgili görüşleriyle etkileyen Piaget'in üzerinde durduğu noktalardan biri öğretmenin rolüdür. Öğretmenin bir rehber olması gerekmektedir. Bu amaçla öğretmenin niteliklerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Düzenlenen hizmet içi eğitim çalışmalarında öğretmenler geliştirilmeye çalışılmaktadır. Oluşturmacı anlayışa dayalı hazırlanan yeni ilköğretim programında oluşturmacı yapıyı taşıyan öğretmenler yetiştirmek gerekmektedir. Hizmet içi eğitim konusunda öğretmenlerin pek çoğunun verilen hizmet içi eğitimleri ya yeterli bulmadığı ya da bu konuda kararsız kaldığı görülmektedir.

3. Araştırma kapsamındaki okullarda öğretmenlerle yapılan çalışmalardan ortaya çıkan sonuçlara bakıldığında yeni ilköğretim programının amaçlarından biri etkili öğrenme ve öğretme ortamı yaratmak olduğu halde okullarda uygun bir sınıf ortamının tam anlamıyla yaratılamadığı görülmektedir. Bu okullarda sınıfların kalabalık olduğu bu yüzden öğrencilerle bireysel olarak ilgilenilemediği ve onların bilişsel ve zihinsel gelişimi üzerinde öğretmenin etkisinin kurulamadığı görülebilmektedir. Olanakların yeterli olduğu ve sınıf mevcutlarının düşük olduğu bazı okulların ise öğrencinin bilişsel ve zihinsel gelişimi açısından diğer okullara kıyasla daha yeterli olduğu ve öğretmenlerin çocukların bireysel ve zihinsel gelişimlerine daha fazla katkıda bulunabildikleri görülmektedir.

İlköğretim 4–5. sınıflarda Piaget’in Öğrenme Yaklaşımının uygulanması ile ilgili konularda Öğretmenlerin olumlu görüşleri

- ✓ Öğretmenler, yeni ilköğretim programında ilköğretimin ilk beş yılına denk gelen 7–11 yaş arası döneminde öğrencilerin sınıflama, sınıflandırma, karşılaştırma, dört işlem yapma ve dönüştürme gibi becerilerinin geliştiğini ifade etmektedirler.
- ✓ Öğretmenlere göre yeni ilköğretim programına yönelik hazırlanan derslerde öğrenci merkezli bir anlayış hakimdir.
- ✓ Öğrenciler, derslerde eleştirel düşünme gücünü ortaya koyabilmektedir.
- ✓ İlköğretimin ilk beş yılına denk gelen 7–11 yaş arası dönemdeki öğrenciler derslerde karşılaştıkları problemleri mantıklı bir biçimde çözmeye başlamaktadırlar.
- ✓ Derslerde işlenen konular, Somut işlemler dönemindeki öğrencilerin karşılaştıkları problemleri somut nesnelere ilişkili olarak çözmeye başlamasına yardım etmektedir.
- ✓ Yeni ilköğretim programına yönelik hazırlanan derslerde öğrencilerin hayal kurma ve soyut kavramları kavrama becerileri gelişmektedir.
- ✓ İşlenen derslerde öğrencilerin kendi düşüncelerinin farkına varması sağlanmaktadır.
- ✓ Öğretmenler derslerde öğrencilerin bireysel farklarını dikkate almaktadırlar.
- ✓ Öğretmenlere göre yeni ilköğretim programında derslerde öğrencilerin bilgiyi kendilerince oluşturmaları sağlanmaktadır.
- ✓ Derslerde öğrencilerin bilgiyi keşfederek öğrenmelerine olanak sağlanmaktadır.
- ✓ Öğretmenler, derslerde uygun öğrenme ve öğretme ortamlarının sağlandığını ifade etmektedirler.
- ✓ Öğretmenler öğrencilere yeterli derecede rehberlik yapabildikleri görüşünü taşımaktadır.
- ✓ Öğretmenlere göre işlenen derslerde öğrencilerin yaratıcılıkları arttırılmaya çalışılır.
- ✓ Öğretmenler derslerde işledikleri konularda ezberlemeye yer verilmediğini belirtmektedirler.
- ✓ Öğrenciler derse aktif olarak katılabilmektedirler.
- ✓ Öğretmenler, derslerde işlenen konuların öğrencilerin dersi zevk alarak işlemelerini sağlayacak şekilde hazırlandığı görüşünü taşımaktadırlar.

Yeni ilköğretim programında ilköğretimin ilk beş yılına denk gelen 7–11 yaş arası döneminde öğrencilerin Piaget’in belirttiği sıralama, sınıflandırma, karşılaştırma, dört işlem yapma ve dönüştürme gibi becerilerinin arttığı söylenebilir ve bu becerilerin artması çocuğun yaşadığı ortama etkin bir biçimde katılımıyla olmaktadır. Çocuk günlük yaşama katılmalı, örneğin günlük alışverişleri yapabilmelidir. Bu sayede çocuğun dört işlem yapma yeteneği, problem çözme kapasitesi artmaktadır. Öğrencilerde problem çözme ve

muhakeme yeteneğinin artması için öncelikle somut olarak güncel problemlerin çözümünden başlanması gerekmektedir. Ayrıca muhakeme yeteneğinin artması için öğrencilerin kitap okumaları da gerekmektedir.

Öğrencilerde problem çözmeyi sağlamak, muhakeme yeteneğini arttırmak, problemleri mantıklı bir biçimde çözmek için öğretmen – öğrenci etkileşiminin yeterli düzeyde olması gerekmektedir. Öğretmen – öğrenci etkileşiminin yeterli düzeye ulaşması için de öğretmenlerin 1. sınıftan 5. sınıfa kadar aynı sınıfa derse girmesi uygun bir örnektir. 1. kademedeki Piaget'in öğrenme yaklaşımları öğretmen – öğrenci etkileşimi ve öğretmen rehberliği sayesinde uygulanabilirken 2. kademedeki bu yeterince sağlanamamaktadır.

İlköğretim 4 – 5. sınıflarda öğretmenler derslerde somut işlemler dönemindeki çocuğa hitap edebilmekte ve çocukların bilişsel zeka düzeylerine göre etkinlikler düzenleyebilmektedirler. Fakat programda yer alan derslerin içeriğinin yüklü olması, örneklere yeterince yer verilmemesi, teknik ve maddi alt yapının uygun olmaması, ailenin ve çevrenin şartları, okuldaki araç – gereç ve laboratuvar eksiklikleri Piaget'in öğrenme yaklaşımlarının ilköğretim 4 – 5. sınıflarda uygulanmasında zorluklar yaratmaktadır.

Bir diğer sorun da sınıflardaki öğrenci sayısının ortalama olarak 30 – 35 arasında değişmesidir. Öğretmenlere göre Piaget'in öğrenme yaklaşımlarının ilköğretim 4 – 5. sınıflarda uygulanmasında sınıf mevcutlarının ortalama 18-20 öğrenciden oluşması bu yaklaşımların sınıfta etkin bir biçimde uygulanmasını sağlayacaktır.

Öğretmenler derslerin zevkle işlenmesini sağlamaktadırlar ancak derslerin daha zevkli hale getirilmesi amacıyla öğretmenler derslerde drama vb. yöntemleri kullanabilirler. Bu etkinliklerin yapılması için öğretmenlerin yeterli düzeyde bilgi sahibi olması gerekmektedir.

Öğretmenlerin öğrenme yaklaşımları ve teknikler konusunda eğitim düzeyinin eksik olması öğrenmede sorunlar yaratmaktadır. Öğretmenlerin hizmet içi kurslardan geçirilmesi ve öğretmenlere seminerler vererek bu eksikliklerin kapatılması sağlanmalıdır.

Öğretmenlere göre derslerde öğrencilerin bilgiyi keşfederek öğrenmelerine imkân sağlanmaya çalışılmaktadır ancak sınıfların kalabalık olması, laboratuvar ve bilgisayar laboratuvarlarının yetersizliği, öğrencilerin internetten sadece ödev bulmada yararlanıyor olmaları öğrencilerin keşfederek öğrenmelerine olanak sağlamamaktadır. Öğretmenlere göre öğrenme ortamları yaparak – yaşayarak öğrenmeye yönelik olmalıdır. Öğrenme ortamı sadece sınıflarda değil öğrencinin günlük yaşamını da kapsayacak şekilde düzenlenmeli ve ezberci – hazırcı yapıdan uzaklaştırılmalıdır.

Yine öğretmenlerden elde edilen bu görüşlere göre değişken durumları öğrenciler kavrayabilir ve bu süreç 10-12 dakika kadar devam eder ve dikkatin dağıldığı yerde ise öğretmenlerin öğrencilerin dikkatini çekici farklı etkinlikler yapması gerekmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma için seçilen Kamil Tarhan İ.Ö.O, Necdet Ülger İ.Ö.O, 100.Yıl İ.Ö.O ve Akkent İ.Ö.O'nda çalışan ilköğretim 4 ve 5. sınıflara giren sınıf öğretmenleriyle yapılan çalışmadan elde edilen verilere göre öğretmenlerin Piaget'in öğrenme yaklaşımının uygulanması ile ilgili genellikle olumlu görüşlere sahip olduğu görülmektedir. Ancak bu uygulamanın yeni ilköğretim programında derslerde uygulanmasında çeşitli sorunların olduğu öğretmenler tarafından belirtilmektedir.

Öğretmenlerin çoğu, çalıştığı okulların teknik ve fiziksel şartların Piaget'in öğrenme yaklaşımının uygulanması konusunda yeterli olmadığı görüşünü belirtmektedirler. Öğretmenler Piaget'in öğrenme kuramında yer alan çocuğun bilgiyi keşfederek, araştırarak öğrenmesi konusunda özellikle laboratuvarın

gerekli olduğunu belirtmektedirler. Öğretmenler, okullarındaki laboratuvarların yetersiz olduğunu bunun da öğrencilerin bilgiyi keşfetmesi, araştırarak bulması konusunda sıkıntılar yarattığını söylemektedirler. Öğretmenler, sınıf ve laboratuvar konularında yaşanan sıkıntıların aşılması halinde öğrenme ortamının istenilen düzeye ulaşabileceği kanısı taşımaktadırlar.

Bu sayede özellikle öğrencilerin derse aktif katılmaları sağlanarak onların keşfetme ve araştırma yeteneklerinin artırılması; problem çözmeye yönelik becerileri geliştirmeleri sağlanabilecektir. Aynı zamanda öğrencilerin yaratıcı yönleri geliştirilebilecektir.

Öğretmenlerin ilköğretim 4–5. sınıflarda Piaget'in Öğrenme Yaklaşımının uygulanmasına yönelik sorunlarından bir diğeri de sınıfların kalabalık olmasıdır. Piaget'in öğrenme yaklaşımına göre öğretmenin rolü öğrenmeye rehberlik etmektir. Ancak uygun sınıf koşullarının oluşturulamaması, sınıfların genellikle kalabalık olması öğretmenin öğrencinin öğrenmesine istenilen katkıyı sağlayamaması ve yeterince rehberlik edememesi sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Sınıfların kalabalık olmasının nedenlerinden biri olan nüfus artış oranının azaltılması gerekmektedir.

Sınıfların kalabalık olmasının yarattığı bir diğer sıkıntı da öğretmenlerin ilköğretim 4 ve 5. sınıftaki öğrencilere bilişsel ve zihinsel gelişim yönünden katkıda bulunmaya çalıştıkları ancak öğrencilerle yeterince ilgilenemedikleridir. Ayrıca öğretmenlerin sınıfta Piaget'in öğrenme yaklaşımına yönelik uygulamaları kendi bildikleri kadarıyla uyguladıkları görülmektedir.

Öğretmenlere göre yeni ilköğretim programında benimsenen oluşturmacı yaklaşımın olumlu yönleri olmasına karşın öğretmenlerin program ve öğrenme yaklaşımı hakkında düzenlenen birkaç seminer dışında yeterince bilgilendirilmedikleri ve verilen hizmet içi eğitim kurslarının sayısının artırılması ve nitelikli hale getirilmesini istedikleri görülmektedir.

Piaget'in öğrenme yaklaşımının ilköğretim 4–5. sınıflarda uygulanmasında bilgiyi öğrencilerin keşfetmesine izin verilmektedir ancak bazı bilgiler gereksiz ve ayrıntılı biçimde verilmektedir ve bilgiler deneyime dayanmamaktadır. Bu ayrıntıların ders konularından çıkarılması gerekmektedir.

İşlenen dersler birbirini bütünleyici özellik taşımamaktadır. Bölgelere göre farklar ders kitabına yansımakta ve farklı konulardan derse başlanmaktadır. Yılsonu sınavlarda ortak sorular sorulmaktadır. Bu durum Piaget'in bilginin önceki deneyimlere dayanması ilkesine aykırıdır.

Öğrencilerin bireysel farklarını belirlemek için öğretmenlerin not alması ve formlar tutması, rehberlik uzmanlarından konuyla ilgili görüşler alması, öğretmenlerin velilerle öğrencilerin olumlu ve olumsuz davranışları konusunda konuşmaları ve onları bilgilendirmeleri, çocuk gelişimi üzerine olan çalışmalarla ilgili (panel, sempozyum vb.) öğrenci velileri bilgilendirmeleri, kitaplar tavsiye etmeleri gerekmektedir.

Yeni ilköğretim programı, öğretmenlere göre öğrencilerin keşfederek öğrenmesine, araştırarak öğrenmesine olanak tanımaktadır. Bu noktada eğitimde Köy Enstitülerindeki araştırma yoluyla öğretim modeline benzer çalışmalar yapılabilir. Öğretmen, öğrencilere yapacakları projeler konusunda bilgi vermeli, öğrenciyi güncel yaşamıyla ilgili tecrübe edinmesine yönelik çalışmalara teşvik etmelidir. Çalışmanın sonunda ise öğrencinin kendi buluşunu oluşturması gerekmektedir.

Yeni ilköğretim programında öğrencinin dersi zevkle işlemesine imkân verilmektedir. Dersin zevkle işlenmesi amacıyla teknolojik imkânların okullara yeterince sağlanması gerekmektedir. Örneğin bilgisayar laboratuvarları dışında sınıflara PC, tepegöz, projeksiyon, akıllı tahta vb. teknik araç–gereçlerin sağlanması gerekmektedir. Okullara sağlanan ekonomik ve teknik imkânların geliştirilmesi gerekmektedir.

KAYNAKLAR

“Eğitim Programları ve Öğretim Alanı Profesörler Kurulu İlköğretim 1–5. Sınıflar Öğretim Programlarını Değerlendirme Toplantısı Sonuç Bildirisi (Eskişehir)” (2005), <http://ilkogretim-online.org.tr/vol5say1/sbildirge/B1.D.pdf>. internet adresinden 18. 03. 2008 tarihinde alınmıştır.

Ackermann, E. (2001), *“Piaget’s constructivism, papert’s constructionism: What’s the difference?”*, www.learning.media.mit.edu/content/publications/EA_Piaget_Papert.pdf. internet adresinden 24. 03. 2008 tarihinde alınmıştır.

Başer, M. (?), *“Zihinsel Gelişim ve Yapısalcılık”*, http://mbaser.web.ibu.edu.tr/fenbilgisi/4_zihinsel_gelisim_yapısalcılık.pdf internet adresinden 05. 03. 2008 tarihinde alınmıştır.

Kızılcık, H. (?), *“J. Piaget’in Öğrenme Kuramı”*, 17.11.2007 tarihinde <http://www.hskizilcik.com/egitim/Piaget.pdf> adresinden alınmıştır.

Köroğlu, O. (2006), *“Piaget ve bilişsel gelişim teorisi”*, <http://www.geocities.com/sozmenk9piagetmetin.rtf>. internet adresinden 25. 02. 2008 tarihinde alınmıştır.

Peker, M. (2003), *“Kolb Öğrenme Stili Modeli”*, *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı: 157

Thomas, Michael (?), *“Cognitive and Language Development”*, 02.01.2008 tarihinde http://www.psyc.bbk.ac.uk/people/academic/thomas_m/thomas_cogdev_lecture_files/frame.htm adresinden alınmıştır.

Yapıcı, M. (2004), *“İlköğretim 1.sınıfa başlayan öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri”*, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*.

Young, John C. O’C. (2003), *“From Concrete to Formal: Ideas with Hooks”*, <http://past.ednet.ns.ca/journaljournal2003/Fromconcretetoformalideaswithhooks.pdf>. internet adresinden 05. 02. 2008 tarihinde alınmıştır.